

To: 5.1.2e [5.1.2e]@rivm.nl
 From: 5.1.2e
 Sent: Mon 3/23/2020 1:10:37 PM
 Subject: RE: voedsel/feces
 Received: Mon 3/23/2020 1:10:37 PM

Ok!!

From: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
 Sent: maandag 23 maart 2020 14:10
 To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
 Subject: RE: voedsel/feces

Ha 5.1.2e

Ik schreef: zo snel mogelijk onderdeel worden van de richtlijn, niet zo snel mogelijk gepubliceerd, juist omdat ik weet dat ze mee moeten in de vaststellingsroute.

Dus zo snel mogelijk worden medegedeeld aan team richtlijnen, zodat jullie er verder mee kunnen, zonder dat iemand anders ook al die dingen moet uitzoeken.

En ik deel de zorg dat er geen prio is nu, maar ik probeer het evengoed te bewaken.

5.1.2e

5.1.2e

Centrum Infectieziektebestrijding | Landelijke Coördinatie Infectieziektebestrijding
 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
 Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven

5.1.2e

5.1.2e @rivm.nl

<http://www.rivm.nl>

RIVM *De zorg voor morgen begint vandaag*

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
 Verzonden: maandag 23 maart 2020 12:08
 Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
 Onderwerp: RE: voedsel/feces

Hi 5.1.2e dit kunnen we niet even snel of 'zo snel mogelijk' publiceren.

Dit moet via 5.1.2e en daar is nu even geen prio voor vrees ik.

Wil je antwoorden dat we ernaar gaan kijken?

Groet

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
 Sent: maandag 23 maart 2020 10:10
 To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
 Cc: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
 Subject: FW: voedsel/feces

Beste 5.1.2e

Dank je wel! We zullen er zorg voor dragen dat jouw aanvullingen zo snel mogelijk onderdeel worden van de richtlijn en aangepast op andere plekken op de website.

5.1.2e

5.1.2e

Centrum Infectieziektebestrijding | Landelijke Coördinatie Infectieziektebestrijding
 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
 Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven

5.1.2e

5.1.2e @rivm.nl
<http://www.rivm.nl>

RIVM *De zorg voor morgen begint vandaag*

Van: 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Verzonden: zondag 22 maart 2020 17:18

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Onderwerp: RE: voedsel/feces

Hi 5.1.2e

Sorry voor de late reactie. Ik heb hier nu vandaag aan gewerkt en morgen geen tijd. Bijgevoegd beantwoording in apart word document op jouw vragen naar bepaalde tekst te kijken. Daarbij literatuur vermeld.

Bovendien werken we vandaag ook weer aan de volgende update van WHO Technical brief Water, sanitation, hygiene and waste management for COVID-19 vanuit ons WHO CC. Huidige versie via <https://www.who.int/publications-detail/water-sanitation-hygiene-and-waste-management-for-covid-19>

Mocht er behoefte bestaan aan informatie over schoonmaken, hygiëne, persoonlijke bescherming, drinkwater, zwemwater etc. dan kunnen we daar komende dagen/weken wel een en ander voor aanleveren.

Groeten,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Sent: woensdag 18 maart 2020 18:29

To: 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Subject: RE: voedsel/feces

Beste 5.1.2e

Ik vrees dat het alleen is wat er staat. Meerdere artsen waren ermee bezig, en samen kwamen ze tot dit. Het lastige is dat er, door de haast en drukte, niet grondig genoeg literatuur is bijgehouden.

Dus het is echt heel nodig en waardevol als jullie het bijwerken.

Hartelijke groet en dank,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Datum: 18 maart 2020 om 16:50:42 CET

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>

Onderwerp: RE: voedsel/feces

Hi 5.1.2e

Ik moet er nog even goed naar kijken want er zijn net weer nieuwe publicaties uit die meer bewijs leveren over transmissie. Wat is de onderbouwing (welke wetenschappelijke literatuur) door jullie gebruikt voor deze teksten? Ik kan hier nu niets over vinden.

Groeten,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Sent: dinsdag 17 maart 2020 14:38

To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Subject: voedsel/feces

Beste 5.1.2e n 5.1.2e

De informatie waarop de Q&A's zich onder meer baseren is gebundeld in een voorlopig concept-LCI-richtlijn voor public health-professionals op <https://lci.rivm.nl/richtlijnen/covid-19>.

Kunnen jullie je vinden in de manier waarop het nu verwoord is? Hier <https://lci.rivm.nl/richtlijnen/covid-19#besmettelijke-periode> en <https://lci.rivm.nl/richtlijnen/covid-19#algemene-preventieve-maatregelen>?

5.1.2e

5.1.2e

Centrum Infectieziektebestrijding | Landelijke Coördinatie Infectieziektebestrijding

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven

5.1.2e

5.1.2e @rivm.nl

<http://www.rivm.nl>

RIVM De zorg voor morgen begint vandaag

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Verzonden: donderdag 5 maart 2020 16:44

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Onderwerp: RE: extra beschermende maatregel om naast handen wassen, afstand houden, etc. het doortrekken van het toilet altijd met een gesloten deksel RE: Melding nr. M2002 6722 onderwerp: Onderbouwing Fecal-oral transmissie en Gebouwmaatregelen

Hi 5.1.2e

- nog niets van 5.1.2e gehoord
- verspreiding via feces en evt voedsel : RT/nu nog niet/geen prioriteit: komt bekend voor, was bij SARS net ZO.....

richting 5.1.2e zoeken we nog verder uit

vr gr

5.1.2e

From: 5.1.2e

Sent: Thursday, March 05, 2020 1:50 PM

To: 5.1.2e

Subject: extra beschermende maatregel om naast handen wassen, afstand houden, etc. het doortrekken van het toilet altijd met een gesloten deksel RE: Melding nr. M2002 6722 onderwerp: Onderbouwing Fecal-oral transmissie en Gebouwmaatregelen

Beste 5.1.2e

We hebben al wat rondgevraagd, de LCHV-collega's gaven al een voorlopig antwoord (namelijk, we weten het nog niet en bespreken het intern). Is dit iets waar jij mee verder kan, of is dit iets om te vragen aan 5.1.2e of iemand anders?

De afzender zegt: 'Dit pleit voor een extra beschermende maatregel in alle protocollen om naast handen wassen, afstand houden, etc. het doortrekken van het toilet altijd met een gesloten deksel te doen.'

Andere vraag:

Heb je gisteren contact gehad met [5.1.2e] over je opmerking over de Q&A voedsel? Voor de zekerheid geef ik het ook door, mogelijk kwam ze er niet aan toe door de drukte. Het is besproken in het ResponsTeam, maar de aanpassing wordt nu nog niet gedaan, geen prioriteit en men is bang voor extra verwarring.

[5.1.2e]

[5.1.2e]

Centrum Infectieziektebestrijding | Landelijke Coördinatie Infectieziektebestrijding
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven

[5.1.2e]

[5.1.2e] @rivm.nl

<http://www.rivm.nl>

RIVM De zorg voor morgen begint vandaag

Van: [5.1.2e] <[5.1.2e]@rivm.nl>

Verzonden: woensdag 4 maart 2020 12:36

Aan: [5.1.2e] <[5.1.2e]@rivm.nl>

CC: [5.1.2e] <[5.1.2e]@rivm.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@rivm.nl>

Onderwerp: FW: Melding nr. M2002 6722 onderwerp: Onderbouwing Fecal-oral transmissie en Gebouwmaatregelen

Beste collega's,

Ik begreep van [5.1.2e] dat via jullie corona-vragen worden verzameld waarop niet direct een antwoord is. Hieronder is zo'n vraag (zie onderaan).

Ik heb al contact gezocht met andere RIVM-centra die over binnenmilieu gaan (DMG, cGM). Ook hier is de expertise niet aanwezig (zie hun reactie onder). De vraag is nu: hoe nu verder. Is intern overleg hierover nodig?

Groeten, [5.1.2e]

Van: [5.1.2e]

Verzonden: woensdag 4 maart 2020 09:35

Aan: [5.1.2e] [5.1.2e]

CC: [5.1.2e]; [5.1.2e]

Onderwerp: RE: Melding nr. M2002 6722 onderwerp: Onderbouwing Fecal-oral transmissie en Gebouwmaatregelen

Hoi [5.1.2e]

Ik ken [5.1.2e] via Isiaq.nl (vereniging voor binnenmilieu). Over zijn advies kan ik niets zeggen, maar het lijkt mij (als leek op dit gebied) de moeite waard om uit te zoeken. Het antwoord dat je hebt gegeven lijkt me prima.

Mogelijk is er bij het IRAS iemand die hier meer over kan zeggen, bijv. [5.1.2e]?

[5.1.2e] weet jij of er bij het Piama onderzoek iemand is die meer weet over binnenmilieu en verspreiding van pathogenen?

Groeten, [5.1.2e]

From: [5.1.2e]

Sent: dinsdag 3 maart 2020 16:25

To: [5.1.2e]; [5.1.2e]; [5.1.2e]

Subject: RE: Melding nr. M2002 6722 onderwerp: Onderbouwing Fecal-oral transmissie en Gebouwmaatregelen

Beste 5.1.2e

Geen probleem.
Weet je iemand die ik hierover zou kunnen benaderen?

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Verzonden: dinsdag 3 maart 2020 16:17

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Onderwerp: RE: Melding nr. M2002 6722 onderwerp: Onderbouwing Fecal-oral transmissie en Gebouwmaatregelen

Beste 5.1.2e

Wij hebben hier geen verstand van, sorry.
Ik weet niet of DMG (5.1.2e) dat wel weet, maar voor overleving van pathogenen kijk ik toch vaak buiten M&V.

Hartelijke groet
5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Sent: dinsdag 3 maart 2020 14:57

To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Subject: FW: Melding nr. M2002 6722 onderwerp: Onderbouwing Fecal-oral transmissie en Gebouwmaatregelen

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Zie bericht hieronder. Mogelijk dat jullie bekend zijn met de 5.1.2e

Vanuit LCHV/LCI beantwoorden wij hygiënevragen over COVID-19 maar dit heeft ook met binnenmilieu te maken. Vandaar dat ik graag ook vanuit jullie expertise hoor wat jullie (of collega) van de adviezen en de onderbouwing vinden die de 5.1.2e stuurt.

We hebben enige bedenkingen m.b.t. de onderbouwing bij de gebouwmaatregelen/luchtvochtigheid. Naast de mogelijke commerciële belangen van de vraagsteller is dat onder meer:

- Bij coronavirussen is er besmetting mogelijk via hoesten en niezen, maar ook via oppervlakken. Een hoge relatieve luchtvochtigheid lijkt tot minder transmissie via de lucht te leiden van een ander coronavirus bij 20 graden Celsius (zie bijlage Geller). Het is nog de vraag of dat ook voor dit coronavirus geldt (druppelinfectie i.p.v. airborne)
- Verder kan worden beredeneerd dat een hoge relatieve luchtvochtigheid tot een betere/ langere overleving leidt op oppervlakken. Ook voor andere pathogenen.
- Er is weinig 'hard bewijs' over de invloed van mechanische ventilatie bij transmissie van pathogenen (zie bijlage Luongo)
- En wat voor gevolgen heeft het aanpassen van het binnenmilieu naar een zeer hoge luchtvochtigheid op andere pathogenen en de ruimte zelf?

Graag jullie aanvullingen en/of commentaar.

Ik heb bedankt voor de adviezen en geantwoord dat we de adviezen intern bespreken. En ook dat wij hierbij een afweging maken tussen effectiviteit, risico inschatting (ook van andere pathogenen in het binnenmilieu) en de toepasbaarheid in de maatschappij.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

National Centre for Hygiene and Safety (LCHV)

National Coordination Centre for Communicable Disease Control (LC1)

National Institute for Public Health and the Environment (RIVM)

Postbus 1, 3720 BA Bilthoven, The Netherlands

5.1.2e

5.1.2e

In office:

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e@rivm.nl5.1.2e@rivm.nlwww.lchv.nl

5.1.2e

5.1.2i Functionele emailadressen 5.1.2i Functionele emailadressen

buiten verzoek

7 - 7

buiten verzoek